Lieta Nr.11261002616

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Kurzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
priekšsēdētāja I.Junghāne
tiesneši D.Aktumanis, K.Līcis
piedaloties prokurorei D.Grasmanei
aizstāvei V.Borinai

2017.gada 18.aprīlī Liepājā atklātā tiesas sēdē sakarā ar prokurora apelācijas protestu apelācijas kārtībā izskatīja krimināllietu, kurā ar Liepājas tiesas 2017.gada 10.februāra spriedumu atzīti par vainīgiem un notiesāti –

/pers. F/, personas kods /personas kods/,

pēc **Krimināllikuma 215.panta trešās daļas** ar piespiedu darbu uz 80 (astoņdesmit) stundām, atņemot tiesības uz 2 (diviem) gadiem veikt visu veidu komercdarbību.

/pers. G/, personas kods /personas kods/,

pēc **Krimināllikuma 215.panta trešās daļas** ar piespiedu darbu uz 40 (četrdesmit) stundām, atņemot tiesības uz 1 (vienu) gadu veikt visu veidu komercdarbību.

Piedzīti no /pers. G/ valsts labā procesuālie izdevumi par advokāta darba samaksu 265 *euro* (divi simti sešdesmit pieci *euro*), nosakot 30 (trīsdesmit) dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā par procesuālo izdevumu nomaksu, skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pārbaudījusi un izvērtējusi pierādījumus tiesas sēdē, apelācijas instances tiesa

k o n s t a t ē j a

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka **apsūdzētais /pers. F/ maksātnespējas procesa gaitā lika šķēršļus, kas parādnieka (juridiskās personas maksātnespējas procesa subjekta) pārstāvja rīcībā izpaudās kā administratora pieprasītās likumā paredzētās informācijas nesniegšana un citas tīšas darbības, kas kavē maksātnespējas gaitu.**

Liepājas tiesa ar 2015.gada 7.augusta spriedumu pasludināja SIA „Grandifer", kas reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā ar Nr. 42103066460, maksātnespējas procesu, kā arī par administratoru maksātnespējas procesā iecēla /pers. I/. 2015.gada 12.augustā administrators /pers. I/ ar lēmumu Nr.1 par parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesā noteica /pers. F/ un /pers. G/ un nosūtīja šo lēmumu uz parādnieka juridisko adresi kopā ar pieprasījumu nekavējoties nodot administratoram SIA „Grandifer" mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti, kā arī zīmogu un spiedogu. Pēc minētā pieprasījuma saņemšanas parādnieka pārstāvis /pers. F/ sazinājās ar administratoru /pers. I/, vienojās par tikšanos un 2015.gada 26.augustā Liepājā nodeva administratoram SIA „Grandifer" grāmatvedības un citus dokumentus, par ko tika sastādīts nodošanas - pieņemšanas akts. Pēc SIA „Grandifer" grāmatvedības dokumentu pārbaudes administrators /pers. I/ konstatēja, ka tajos norādīti sabiedrības pamatlīdzekļi 1061,00 *euro* vērtībā, izejvielas un palīgmateriāli 158,00 *euro* vērtībā, kā arī naudas līdzekļi kasē 101673,00 *euro* apmērā, kuri viņam nav nodoti. Ievērojot to, administrators 2015.gada 22.septembrī nosūtīja parādnieka pārstāvim /pers. F/ pirmstiesas pretenziju, kurā norādīja uz viņa neizpildītajām saistībām par norādītās SIA „Grandifer" mantas un naudas līdzekļu nodošanu administratoram, kā arī pieprasīja nekavējoties segt savas saistības un iemaksāt naudas līdzekļus sabiedrības bankas kontā. Norādītās administratora likumīgās prasības parādnieka pārstāvis /pers. F/ neizpildīja, mantu un naudas līdzekļus administratoram nenodeva un uz norādīto pretenziju atbildi likumā noteiktajā kārtībā nesniedza.

Norādītajā veidā, nenododot administratoram SIA „Grandifer" mantu un naudas līdzekļus un likumā noteiktajā kārtībā nesniedzot atbildi uz administratora nosūtīto pretenziju, /pers. F/, kā parādnieka pārstāvis, lika šķēršļus norādītās sabiedrības maksātnespējas procesa gaitā, tā pārkāpjot Maksātnespējas likuma 27.panta 1. un 4.punktu, kas nosaka, ka administratoram ir tiesības pieprasīt un saņemt no parādnieka un tā pārstāvjiem juridiskās personas maksātnespējas procesā nepieciešamo informāciju, iepazīties ar parādnieka finansiālo stāvokli un visiem dokumentiem, kā arī pieprasīt un saņemt visus dokumentus; minētā likuma 70.panta pirmo un otro daļu, kas nosaka, ka parādnieka pārstāvja pienākums ir sniegt savā rīcībā esošās ziņas par parādnieku, ka parādnieka pārstāvis ar pieņemšanas un nodošanas aktu nodod administratoram visu parādnieka mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti, kā arī parādnieka zīmogu un spiedogu administratora noteiktajā termiņā, kas nevar būt īsāks par trim dienām un garāks par 10 dienām pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, kā arī, parādnieka pārstāvja pienākums ir sagatavot nododamās parādnieka mantas un dokumentu sarakstu; minētā likuma 71.panta pirmo, otro un trešo daļu, kas nosaka, ka parādnieka pārstāvim ir pienākums sniegt tiesas vai administratora pieprasītās ziņas par parādnieku nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā pēc pieprasījuma nosūtīšanas dienas, ka, ja parādnieka pārstāvja rīcībā nav pieprasīto ziņu, viņam nekavējoties jāinformē administrators vai tiesa, norādot iemeslus, kāpēc šādu ziņu viņa rīcībā nav, kā arī, ka parādnieka pārstāvis iesniedz pieprasītās ziņas vai attiecīgu paziņojumu par to, ka viņš nevar rakstveidā sniegt pieprasītās ziņas, apliecinot to ar parakstu.

Šādas apsūdzētā /pers. F/ darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc **Krimināllikuma 215.panta trešās daļas.**

/pers. G/ maksātnespējas procesa gaitā lika šķēršļus, kas parādnieka (juridiskās personas maksātnespējas procesa subjekta) pārstāvja rīcībā izpaudās kā administratora pieprasītās likumā paredzētās informācijas nesniegšana.

Liepājas tiesa ar 2015.gada 7.augusta spriedumu pasludināja SIA „Grandifer", kas reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā ar Nr.42103066460, maksātnespējas procesu, kā arī par administratoru maksātnespējas procesā iecēla /pers. I/. 2015.gada 12.augustā administrators /pers. I/ ar lēmumu Nr.1 par parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesā noteica /pers. F/ un /pers. G/ un nosūtīja šo lēmumu uz parādnieka juridisko adresi kopā ar pieprasījumu nekavējoties nodot administratoram SIA „Grandifer" mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti, kā ari zīmogu un spiedogu. Pēc minētā pieprasījuma saņemšanas parādnieka

pārstāvis /pers. F/ sazinājās ar administratoru /pers. I/, vienojās par tikšanos un 2015.gada 26.augustā Liepājā nodeva administratoram SIA „Grandifer" grāmatvedības un citus dokumentus, par ko tika sastādīts nodošanas - pieņemšanas akts. Pēc SIA „Grandifer" grāmatvedības dokumentu pārbaudes administrators /pers. I/ konstatēja, ka tajos norādīti sabiedrības pamatlīdzekļi 1061,00 *euro* vērtībā, izejvielas un palīgmateriāli 158,00 *euro* vērtībā, kā arī naudas līdzekļi kasē 101673,00 *euro* apmērā, kuri viņam nav nodoti. Ievērojot to, administrators 2015.gada 26.oktobrī nosūtīja parādnieka pārstāvim /pers. G/ pirmstiesas pretenziju, kurā norādīja uz viņa neizpildītajām saistībām par norādītās SIA „Grandifer" mantas un naudas līdzekļu nodošanu administratoram, kā arī pieprasīja nekavējoties segt savas saistības un iemaksāt naudas līdzekļus sabiedrības bankas kontā. Norādītās administratora likumīgās prasības parādnieka pārstāvis /pers. G/ neizpildīja un administratoram uz norādīto pretenziju nekādu atbildi nesniedza.

Norādītajā veidā, nesniedzot atbildi uz administratora nosūtīto pretenziju, /pers. G/, kā parādnieka pārstāvis, lika šķēršļus SIA „Grandifer" maksātnespējas procesa gaitā, tā pārkāpjot Maksātnespējas likuma 27.panta 1. un 4.punktu, kas nosaka, ka administratoram ir tiesības pieprasīt un saņemt no parādnieka un tā pārstāvjiem juridiskās personas maksātnespējas procesā nepieciešamo informāciju, iepazīties ar parādnieka finansiālo stāvokli un visiem dokumentiem, kā arī pieprasīt un saņemt visus dokumentus; minētā likuma 70.panta pirmo un otro daļu, kas nosaka, ka parādnieka pārstāvja pienākums ir sniegt savā rīcībā esošās ziņas par parādnieku, ka parādnieka pārstāvis ar pieņemšanas un nodošanas aktu nodod administratoram visu parādnieka mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti, kā ari parādnieka zīmogu un spiedogu administratora noteiktajā termiņā, kas nevar būt īsāks par trim dienām un garāks par 10 dienām pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, kā arī, parādnieka pārstāvja pienākums ir sagatavot nododamās parādnieka mantas un dokumentu sarakstu; minētā likuma 71.panta pirmo, otro un trešo dalu, kas nosaka, ka parādnieka pārstāvim ir pienākums sniegt tiesas vai administratora pieprasītās ziņas par parādnieku nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā pēc pieprasījuma nosūtīšanas dienas, ka, ja parādnieka pārstāvja rīcībā nav pieprasīto ziņu, viņam nekavējoties jāinformē administrators vai tiesa, norādot iemeslus, kāpēc šādu ziņu viņa rīcībā nav, kā arī, ka parādnieka pārstāvis iesniedz pieprasītās ziņas vai attiecīgu paziņojumu par to, ka viņš nevar rakstveidā sniegt pieprasītās ziņas, apliecinot to ar parakstu.

Šādas apsūdzētā /pers. G/ darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc **Krimināllikuma 215.panta trešās daļas.**

Par šo spriedumu apelācijas protestu iesniedzis Liepājas prokuratūras prokurors A.Šķēle, norādot, ka spriedums tiek pārsūdzēts daļā par tiesību ierobežošanas papildsoda noteikšanu apsūdzētajiem.

Valsts apsūdzība uzsver, ka apsūdzētajam /pers. G/ papildsods noteikts zemāks par likumā paredzēto minimālo robežu, bet apsūdzētajam /pers. F/ šis papildsods noteikts minimālajā apmērā, neievērojot spriedumā konstatēto viņa darbību kopumu un atbildības apjomu.

Apelācijas protestā prokurors norāda, ka Krimināllikuma 215.panta trešās daļas sankcijā ir paredzēts tiesību ierobežošanas papildsods uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem. Spriedumā norādīts, ka apsūdzēto atbildību mīkstinoši apstākļi nav konstatēti, nav minēts arī nekāds cits pamatojums, kura dēļ tiesa būtu atzinusi par iespējamu šo papildsodu /pers. G/ noteikt zemāku par likumā paredzēto minimālo robežu. Ievērojot minēto,/pers.G/ noteiktais tiesību ierobežošanas papildsods uz vienu gadu neatbilst likuma prasībām.

Bez tam prokurors norāda, ka sprieduma motīvu daļā tiesa atzinusi, ka apsūdzētajam /pers. F/, ņemot vērā konstatēto viņa darbību kopumu un atbildības apjomu, pamatsods ir piemērojams tuvāk izvēlētā soda mēra vidējai robežai, bet apsūdzētajam /pers. G/ - minimālajā apmērā. Arī papildsodu - tiesību atņemšanu uz visu veidu komercdarbību - tiesa /pers. F/ noteikusi lielāku nekā /pers. G/.

Ievērojot minēto un to, ka lietā nav likumīga pamata noteikt /pers. G/ papildsodu, zemāku par likumā paredzēto minimālo robežu, valsts apsūdzības ieskatā, apsūdzētajam /pers. F/ šis papildsods ir nosakāms lielāks par minimālo apmēru, atbilstoši spriedumā konstatētajam viņa darbību kopumam un atbildības apjomam.

Apelācijas tiesas sēdē *prokurore D.Grasmane* apelācijas protestu uzturēja pilnā apjomā, norādot, ka pirmās instances tiesa spriedumā nav motivējusi, kāpēc /pers. G/ papildsoda termiņš noteikts mazāks pār likumā paredzēto.

/pers. F/ tiesa pamatsodu noteikusi lielāku nekā /pers. G/, motivējot to ar konstatēto darbību un atbildības apjomu, salīdzinājumā ar līdzapsūdzētā konstatētajām darbībām. Prokurores ieskatā, attiecīgi papildsods viņam nosakāms lielāks par minimālo.

D.Grasmane uzskatīja, ka /pers. G/ nosakāms papildsods – tiesību ierobežošana, atņemot tiesības veikt visu veidu komercdarbību, uz diviem gadiem, bet /pers. F/ – uz trīs gadiem, kā to pirmās instances tiesas sēdē bija lūdzis prokurors.

Apelācijas instances tiesas sēdē *apsūdzētais /pers. F/* uzskatīja, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts, bet neiebilda arī noteikt lielāku papildsoda termiņu, ja likums tā paredz.

Apsūdzētais/pers. G/, vērtējot iesniegto prokurora apelācijas protestu, uzskatīja, ka sodam jābūt tādam, kādu paredz likums. Sakarā ar veselības stāvokli apsūdzētais atbrīvot viņu no samaksas valsts labā par aizstāvja sniegto palīdzību, jo sakarā ar izdevumiem par ieplānoto operāciju, viņš procesuālos izdevumus nebūs spējīgs nomaksāt.

Apsūdzētā/pers. G/ aizstāve *zvērināta advokāte V.Borina* uzskatīja, ja tiesa atzīst, ka /pers. G/ vaina ir pierādīta, tad, balstoties uz likumā noteikto un prokurora teikto, spriedums ir grozāms. Vienlaicīgi aizstāve lūdza tiesu ņemt vērā apsūdzētā smago veselības stāvokli un atbrīvot viņu no procesuālo izdevumu samaksas.

Uzklausījusi procesa dalībnieku viedokļus un izvērtējusi lietas materiālus apelācijas protestā ietverto prasību apjomā, tiesa secina, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. F/ un /pers. G/ noteikto sodu.

Izvērtējusi lietā pārbaudītos pierādījumus tiesa atzīst, ka apsūdzēto /pers. F/ un /pers. G/ vaina pirmās instances tiesas konstatēto noziegumu izdarīšanā ir pierādīta. Noziedzīgo nodarījumu juridiskā kvalifikācija ir pareiza.

Spriedums pārsūdzēts daļā par noteikto papildsodu abām apsūdzētajām personām.

Nosakot apsūdzētajiem sodu, tiesa vadījusies no soda noteikšanas vispārīgiem principiem, ņemot vērā apsūdzēto personības, radīto kaitējumu, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu apsūdzētie /pers. F/ un /pers. G/ izdarījuši smagu noziegumu.

Izvērtējot apsūdzēto personības, tiesa konstatē, ka apsūdzētais /pers. F/ agrāk nesodīts, ir saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}panta par maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu (lietas 70.-71., 103.lapa).

Apsūdzētais/pers. G/ agrāk nesodīts, par sevi tiesai norādījis, ka visu apzinīgo darba mūžu ir bijis saistīts ar sportu, strādā par sporta treneri.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47 .un 48.pantu tiesa nekonstatē apsūdzēto atbildību mīkstinošos vai pastiprinošos apstākļus.

Krimināllikuma 215.panta trešās daļas sankcija paredz obligātu papildsoda piemērošanu – atņemt tiesības uz noteiktu vai visu veidu komercdarbību vai uz noteiktu nodarbošanos vai tiesības ieņemt noteiktu amatu uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem.

Pirmās instances tiesa, nosakot /pers. G/ un /pers. F/ pamatsodu, piemērojusi papildsodu, atņemot tiesības uz noteiktu laiku veikt visu veidu komercdarbību. /pers. G/ papildsoda termiņš noteikts viens gads, bet /pers. F/ – divi gadi.

Attiecībā uz papildsoda piemērošanu pirmās instances tiesas sprieduma motīvu daļā ir tikai norāde, ka tas nosakāms abiem apsūdzētajiem, jo Krimināllikuma 215.panta trešās daļas sankcijā tas paredzēts kā obligāti piemērojamais. Papildsoda termiņa izvēle katram apsūdzētajam vispār spriedumā nav motivēta. Spriedumā dotā motivācija par nosakāmā soda mēru attiecas uz tiesas izvēlēto pamatsodu – piespiedu darbu.

Nosakot vieglāku sodu nekā likumā paredzētais sods, piemērojami Krimināllikuma 49.panta nosacījumi. Tas attiecas arī uz nosakāmajiem papildsodiem.

Krimināllikuma 49.panta pirmā daļa nosaka, ja tiesa, ievērojot vairākus vainīgā atbildību mīkstinošos apstākļus un vainīgā personību, atzīst par nepieciešamu noteikt viņam sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā, tā var sodu attiecīgi mīkstināt, spriedumā obligāti norādot šāda nolēmuma motīvus. Minētā norma nav piemērojama, ja tiesa atzinusi, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts atbildību pastiprinošos apstākļos.

Ne pirmās instances tiesa, ne apelācijas instances tiesa apsūdzētajam /pers. G/ atbildību mīkstinošus apstākļus nav konstatējusi, tādēļ Krimināllikuma 49.panta piemērošana pie soda, tostarp papildsoda, noteikšanas nav pieļaujama.

Ņemot vērā, ka pirmās instances tiesa /pers. G/ piemērojusi likuma normai neatbilstošu papildsoda – tiesību ierobežošana – termiņu, šajā daļā spriedums atceļams un apsūdzētajam nosakāms panta sankcijā paredzētais minimālais papildsods – tiesību atņemšana veikt visu veidu komercdarbību uz diviem gadiem.

Izvērtējot tiesas spriedumā konstatēto /pers. F/ noziedzīgo darbību apjomu un raksturu, salīdzinot ar līdzapsūdzētā darbībām, apelācijas instances tiesa piekrīt prokurora paustajam viedoklim, ka viņam papildsoda termiņš ir nosakāms lielāks nekā panta sankcijā paredzētā šā soda minimālā robeža.

Apelācijas tiesas sēdē apsūdzētais /pers. G/ sakarā ar veselības stāvokli lūdza atbrīvot viņu no procesuālo izdevumu samaksas valsts labā. Apsūdzētais tiesai iesniedza veselības stāvokli apliecinošu dokumentu (lietas 150.lapa).

Izvērtējusi šo lūgumu, apelācijas tiesa secina, ka tas noraidāms, jo nesaskata tā apmierināšanai likumīgu pamatu.

Kriminālprocesa likuma 368.panta ceturtā daļa nosaka, ka procesuālos izdevumus sedz no valsts līdzekļiem, ja persona, no kuras tie piedzenami, ir maznodrošināta. Tiesa var atbrīvot notiesāto no procesuālo izdevumu piedziņas pilnībā vai daļēji arī citos gadījumos, ja piedziņa var būtiski ietekmēt to personu mantisko stāvokli, kuras atrodas notiesātā apgādībā.

Kā apelācijas tiesas sēdē paskaidroja /pers. G/, viņam nav maznodrošinātas personas statuss, viņa apgādībā nav nevienas personas. Apsūdzētais strādā algotu darbu par sporta treneri Bērnu jaunatnes centrā.

Izprotot apsūdzētā ar veselību saistītās problēmas, tiesa vienlaicīgi norāda, ka likums neparedz personu atbrīvot no procesuālo izdevumu nomaksas veselības stāvokļa dēļ, jo uz konkrētajā brīdī apsūdzētais ir darbaspējīgs (nav maznodrošinātas personas statusa), viņam nav noteikta invaliditāte.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu no apsūdzētā /pers. G/ valsts labā piedzenami procesuālie izdevumi 65 EUR, kuri saistīti ar samaksu aizstāvim par juridiskās palīdzības sniegšanu apelācijas tiesas sēdē.

Pamatojoties uz teikto un Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, apelācijas instances tiesa -

n o s p r i e d a

Liepājas tiesas 2017.gada 10.februāra spriedumu *atcelt daļā* par /pers. F/ un /pers. G/ noteikto sodu.

/pers. G/ pēc Krimināllikuma 215.panta trešās daļas sodīt ar piespiedu darbu uz 40 (četrdesmit) stundām, atņemot tiesības uz 2(diviem) gadiem veikt visu veidu komercdarbību.

/pers. F/ pēc Krimināllikuma 215.panta trešās daļas sodīt ar piespiedu darbu uz 80 (astoņdesmit) stundām, atņemot tiesības uz 2 (diviem) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem veikt visu veidu komercdarbību.

Pārējā daļā spriedumu negrozīt.

Piedzīt no /pers. G/ valsts labā procesuālos izdevumus 65 EUR apmērā, kuri izmaksāti aizstāvim par sniegto juridisko palīdzību apelācijas tiesas sēdē, nosakot 30 dienu termiņu labprātīgai lēmuma izpildei šajā daļā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 10 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā Krimināprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību iesniedzot Kurzemes apgabaltiesā.

Pilna motivēta nolēmuma pieejamības datums 2017.gada 2.maijs.

Priekšsēdētāja I.Junghāne
Tiesneši D.Aktumanis
K.Līcis